

PÄÄTÖS

Pvm: 3.4.2023

Dnro: POSELY/3535/2022

Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamista koskevassa asiassa (YVA-laki 13 §)

HANKE

Pöckiperän tuulivoimahanke, Kiuruvesi

HANKKEESTA VASTAAVA

Solarwind Finland Oy

ASIAN VIREILLETULO

Solarwind Finland Oy (jäljempänä myös hankkeesta vastaava) on 20.12.2022 toimittanut Pohjois-Savon ELY-keskukselle kirjeen, jossa se on tiedustellut toimivaltaisen viranomaisen näkemystä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamis-
tarpeesta Kiuruveden Pöckiperän tuulivoimahankkeessa.

Hankkeessa on tarkoitus rakentaa enintään 5 kpl nimellisteholtaan maksimissaan 6,6 MW:n tuulivoimalaa Kiuruveden Pöckiperän hankealueelle, joka sijoittuu Nälantöjärven itäpuolelle noin 18 km Kiuruveden keskustasta pohjoiseen. Rakennettavaksi suunniteltujen voimaloiden napakorkeus olisi enimmillään 165 m, roottorien siiven pituus enimmillään 85 m ja näin ollen voimaloiden korkeus maanpinnasta tulisi olemaan maksimissaan 250 m. Tuulivoimapuisto on alustavasti suunniteltu liitettäväksi valtakunnan sähköverkkoon rakentamalla uusi sähköasema noin seitsemän kilometrin etäisyydellä hankealueen luoteispuolella sijaitsevan 110 kV:n voimajohdon yhteyteen. Hankealueen ja uuden sähköaseman välinen siirtoyhteys on tarkoitus toteuttaa maakaapeloinnilla olemassa olevien teiden sivuun.

YVA-yksittäistapauspäätöksentekomenettely on tullut vireille hankkeesta vastaavan aloitteesta. Pohjois-Savon ELY-keskus on YVA-lain 11 §:n nojalla toimivaltainen viranomainen ratkaisemaan menettelyn soveltamista koskevan kysymyksen.

ASIAN KÄSITTELY

Muiden viranomaisten kuuleminen

Ennen YVA-päätöksen tekemistä ELY-keskus varasi Kiuruveden kaupungille (kaupunginhallitus, kaavoitus ja rakennusvalvonta sekä ympäristönsuojelu) sekä Pohjois-Savon liitolle mahdollisuuden esittää oman näkemyksensä YVA-menettelyn tarpeesta ja/tai päätöksenteossa huomioon otettavista seikoista.

Kiuruveden kaupunki (viranhaltijalausunto, tekninen johtaja) toteaa lausunnossaan seuraavaa. Solarwind Finland Oy:n suunnittelema Pöckiperän tuulivoimahanke sijoittuu Megatuuli Oy:n suunnitteleman Lapinsalon tuulivoimahankkeen välittömään läheisyyteen. Lapinsalon tuulivoimahanke on kokoluokaltaan YVA-menettelyn vaatima hanke. Kiuruveden pohjoisosan lähetyville Pyhäjärven kaupungin ja Pyhännän kunnan puolelle on myös suunnitteilla isoja tuulivoimahankkeita. Jotta hankkeiden yhteisvaikutukset ympäristöön saadaan riittävällä tarkkuudella selvitettyä, pitää Kiuruveden kaupunki YVA-menettelyä tarpeellisena Solarwind Finland Oy:n Pöckiperän tuulivoimahankkeessa.

Ylä-Savon ympäristölautakunnan (Kiuruveden ympäristönsuojeluviranomainen) lausunnossa todetaan, että suunniteltujen Pöckiperän tuulivoimaloiden alueilla ei ole ympäristö- tai maa-ainesluvan kohteita. Alueella tai sen läheisyydessä ei ole tiedossa myöskään muita suojelukohteita kuin maakuntakaavaan merkitty Herraskallion suojelualue. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,3 kilometrin etäisyydellä rakennettavista voimaloista, samoin lähimpään ympäristölupakohteeseen, eläinsuojaan, on matkaa noin 1,3 kilometriä. Myös Näläntöjärven rantaan on matkaa lähimmästä voimalasta noin 1,3 kilometriä. Pöckiperän suunnitellut voimalat sijoittuvat samalle alueelle kuin Megatuuli Oy:n suunnittelema Lapinsalon tuulivoimapuisto. Megatuuli Oy:n hanke tuli vireille noin vuosi sitten. Pöckiperän tuulivoimapuiston pohjoispuolelle Pyhännän kunnan puolelle, on tulossa myös useita eri tuulivoimahankkeita. Mikäli Lapinsalon tuulivoimapuisto toteutuu kokonaisuudessaan, hankkeista voi aiheutua yhteisvaikutuksia. Tämän vuoksi Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää, että Pöckiperän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutukset selvitetään YVA-menettelyn kautta. Lisäksi Ylä-Savon ympäristölautakunta muistuttaa, että hankkeen melu- ja välkehaittojen mallinnukset ja muut ympäristövaikutukset tulee selvittää sellaisilla voimalaitoksilla, joita alueelle ollaan rakentamassa. Valokuvasovitteiden avulla tulee havainnollistaa voimaloiden maisemavaikutukset myös Näläntöjärven länsirannan kiinteistöillä, sillä alue on suhteellisen tasaista.

Pohjois-Savon liitto toteaa, että alueella on voimassa Pohjois-Savon maakuntakaava 2030 (vahvistettu 2011, muutokset 2014, 2016). Suunnittelualueen viereen sijoittuu luonnonsuojelualue Herraskallio SL 23.546. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 (2. vaihe) on parhaillaan

valmistelussa. Luonnokset olivat nähtävillä alkuvuodesta 2022. Maakunnallisen tuulivoimapotentialiselvityksen mukaisesti Kiuruveden Rikasuon (Lapinsalo) alue on osoitettu tuulivoimapotentialisena alueena. Solarwindin hankekuvauksessa esitetyistä voimaloista yksi sijoittuu tälle alueelle, muut noin kilometrin etäisyydelle. Toinen tuulivoimakehittäjä Megatuuli Oy on jättänyt kaavoitusaloitteen Lapinsalon alueesta 30.9.2021. Vireillä olevan maakuntakaavan näkökulmasta Pöckiperän hankealue nivoutuu yhteen Lapinsalon hankkeen kanssa, hankkeet muodostavat yhtenäisen tuulivoima-alueen ja ympäröivät Herraskallion luonnonsuojelualueen.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen annetuista lausunnoista

ELY-keskus varasi hankkeesta vastaavalle mahdollisuuden vastineen antamiseen. Vastinepyynnössä hankkeesta vastaavaa pyydettiin kiinnittämään erityisesti huomiota Pöckiperän hankkeen yhteisvaikutuksiin muiden alueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden kanssa (erityisesti Lapinsalo). Lisäksi hankkeesta vastaavalla todettiin muutoinkin olevan mahdollisuus täydentää ELY-keskukselle toimittamiaan hanketietoja tarkennetulla ympäristöselvityksellä.

Hankkeesta vastaavan 20.3.2023 toimittamassa vastineessa todetaan seuraavaa. Kunta on myöntänyt Lapinsalon hankkeelle kaavoituksen aloitusluvan 2021. Kaavoitus ei kuitenkaan ole edennyt merkittävästi johtuen siitä syystä, että hankkeella ei ole ollut aloituspyynnön mukaisia alueita vuokrattuna. Yksi isoimmista alueen maanomistajista on Nälänön yhteismetsä, joka on tehnyt maistaan maanvuokrasopimuksen Solarwind Finland Oy:n kanssa viiden voimalan puiston kehittämisestä, joka on reilusti alle YVA-ajan. Lapinsalon hankkeella ei näin ollen ole YVA-mittakaavan ja karttojen mukaisia alueita omistuksessaan eikä hallinnassaan eikä se siten voi vaikuttaa voimaloiden luvitukseen tai YVAan. Kun tämän ottaa huomioon sen tosiseikan kanssa, että kaavoitusprosessi ei ole merkittävästi edennyt kuluneen 1–2 vuoden aikana on kohtuutonta pitää aluetta varattuna ilman maanvuokrasopimuksia jollekin toimijalle ja siten hankaloittaa ja hidastaa muiden toimijoiden hankkeita. Mikäli Lapinsalon hanke etenee ja saa maanvuokrausoikeudet riittävälle määrälle voimalapaikkoja siten, että yhteisvaikutus ylittää YVA-ajan, niin olemme valmiita YVA-prosessiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Mutta niin kauan, kun alueella ei ole maanvuokrasopimuksia/omistusoikeuksia ja niiden valtuuksin etenevää kaavoitusta koemme, että lähistöllä ei ole muita hankkeita, jotka oleellisesti vaikuttaisivat YVA-prosessiin. Ympäristönäkökohtien osalta todetaan, että Pöckiperän hankealueen lähistöllä olevat luonnonsuojelu- ja Natura-alueet on huomioitu ja siksikin hanke on kooltaan vain viisi voimalaa. Hankkeen melu/välkkeselvitys ja kaapeli/kuljetusreitit on toimitettu aiemmin. Hanke rakennetaan siten, että luonnonsuojelu- ja Natura-alueille ei rakenneta mitään ja alueet jätetään häiritsemättä. Myöskään melurasitus ei ulotu alueille luontoa häiritsevänä.

Vastineen johdosta ELY-keskus pyysi Kiuruveden kaupungilta tietoa Lapinsalon hankkeen tuulivoimaosayleiskaavoituksen etenemisestä. ELY-keskukselle 27.3.2023 toimittamassaan ilmoituksessa kaupunki toteaa, että se ja Lapinsalon tuulivoimahankkeen hanketoimija ovat sopineet neuvottelun huhtikuun 2023 alkupuolelle. Neuvottelussa kaupunki käy hanketoimijan ja kaavakonsultin kanssa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) läpi ja sopii aikataulut sen hallinnolliselle käsittelylle ja nähtäville laitolle.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeesta vastaava on ELY-keskukselle toimittamassaan päätöspyyntönsä 20.12.2022 kuvannut hanketta ja sen ympäristövaikutuksia seuraavasta ilmenevällä tavalla. Yhteenveto on ELY-keskuksen koostama.

Hankealueen sijainti ja ympäristöolosuhteet

Pöckiperän hankealue sijaitsee Kiuruveden kunnassa. Kiuruveden keskustasta alue sijaitsee noin 18 km pohjoiseen. Alue on tyypiltään metsämaamaista metsätalousaluetta, jolla on myös pieniä suoalueita. Alueella ei ole asutusta. Korkeuserot alueella ovat maltilliset korkeimpien huipujen noustessa noin 140 metriin merenpinnasta. Puusto on enimmäkseen havupuumetsää. Alueen koillispuolella on [maakuntakaavaan merkittynä] luonnonsuojelualue SL 546. Lähimmät voimalat on suunniteltu noin 300 m päähän ko. alueesta. Luonnonsuojelualueelle ei tehdä hankkeessa mitään toimenpiteitä. Tiet, sähkölinjat yms. tehdään vuokratulle alueelle. Lähin Natura/luonnonsuojelualue sijaitsee noin 10 km päässä hankealueesta. Tarkempi biologinen ja geologinen kartoitus vaikutuksista tullaan suorittamaan hankesuunnittelun edetessä.

Hankealueella ei ole yleis- tai asemakaavaa ja lähimmät vapaa-ajan asutokäyttöön osoitetut kaavavaraukset ovat selkeästi turva-alueen ulkopuolella. Lähin talo on noin 1,3 kilometrin päässä lähimmästä tuulivoimalasta. Maakuntakaavassa alueelle ei ole osoitettu aluevarauksia tai muita merkintöjä.

Kuva 1. Hankealueen sijainti.

Hankkeen kuvaus

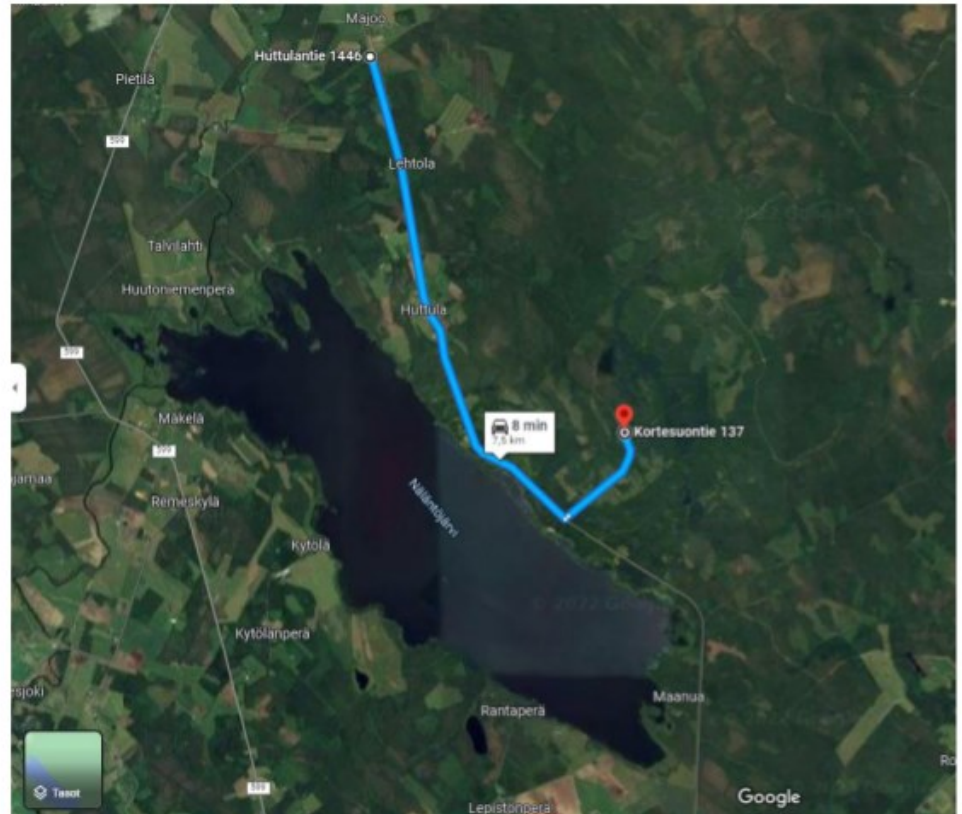
Pökipperän tuulivoimapuistoon sijoitetaan enintään viisi kappaletta nimellisteholtaan maksimissaan 6,6 MW:n tuulivoimaloita. Täten tuulivoimapuiston maksimi kokonaisteho on 33 MW. Turbiinien tarkempi nimellisteho ja sijaintipaikat tarkentuvat yksityiskohtaisen kartoituksen ja suunnittelun yhteydessä. Suunniteltujen voimaloiden maksimi napakorkeus on 165 m ja roottorien maksimi siiven pituus 85 m. Näin ollen voimaloiden korkeus maanpinnasta tulee olemaan maksimissaan 250 m, jolloin maksimikorkeus merenpinnasta on 390–400 m.

Kuva 2. Voimaloiden (T1-T5) alustavat sijaintipaikat.

Tuulivoimapuisto on suunniteltu alustavasti liitettäväksi sähköverkkoon liittymällä 110 kV:n linjaan, joka kulkee noin 7 km etäisyydellä hankealueen luoteispuolella. Liityntä järjestetään maakaapeloinnilla olemassa olevien teiden sivuun, jolloin ei tule ylimääräisiä ympäristörasituksia. Liittymiskohtaan rakennetaan uusi sähköasema.

Kuva 3. Maakaapeloinnin alustava reitti.

Arvio ympäristövaikutuksista

Hankkeesta vastaavan mukaan Pöckiperän hankkeella on vaikutuksia ympäristöön, ja ne muodostuvat pääasiassa maiseman muuttumisesta, luontoon kohdistuvasta vaikutuksesta ja melusta, roottorin lapojen näkyemisestä, sekä rakentamisen aikaisesta liikenteestä. Liikenne tullaan järjestämään alan tunnevan kuljetusliikkeen johdolla.

Voimaloiden paikat on alustavasti valittu siten, että etäisyys lähimpiin asutuksiin tai kesämökkeihin on yli 1300 m ja jokaisen voimalan rakennustoimia varten on varattu noin yhden hehtaarin maa-ala. Tarkemman kaavoituksen (mm. melu- ja välkemallinnuksen ja naapurien kuulemisen) seurauksena yksittäisten voimaloiden paikkoja saatetaan muuttaa suunnitellusta.

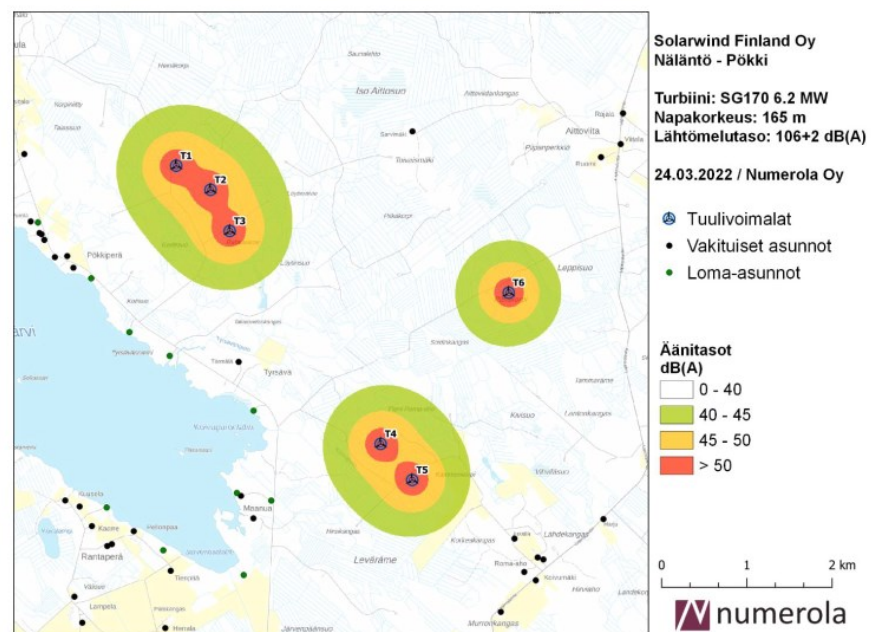
Alueen läheisyydessä mahdollisesti olevat lintujen pesimäalueet ja muuttoreitit kartoitetaan kaavoituksen yhteydessä lintuselvityksessä ja ne otetaan huomioon voimalapaikkojen sijoittelussa. Projektin aikana

suoritetaan lisäksi tarkentava melu- ja välkemallinnus, laaditaan valokuvasovitteet maiseman muuttumisen mallintamista varten sekä tarkennetaan projektin muut biologiset ja geologiset vaikutukset. Rakentamisen ja toiminnan aikainen logistiikka tullaan järjestämään olemassa olevaa tiestöä käyttäen sen ollessa mahdollista (parannetaan tarvittaessa) ja aivan voimaloiden läheisyyteen rakennettujen uusien kulkuväylien kautta. Tarvittavat tiestön parannukset sekä uudet tiestöt tullaan tarkentamaan kaavoituksen yhteydessä. Rakennuttaja sitoutuu poistamaan alueelta kaikki rakennusaikaiset jätteet sekä lisäksi erityisen purkahaston muodossa takaamaan voimaloiden purkamisen ja alueen maisemoinnin voimaloiden elinkaaren päätyttyä.

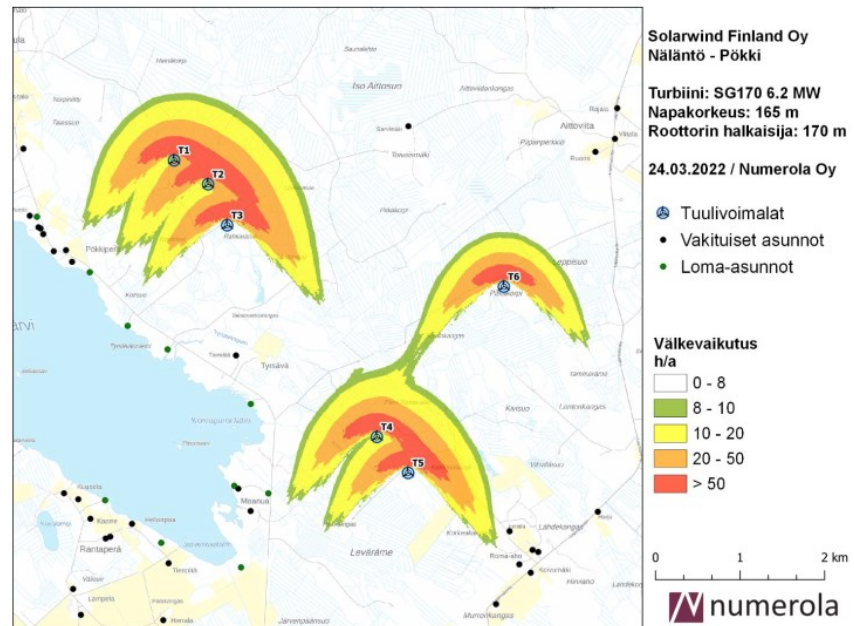
Puolustusvoimat ja Suomen Turvallisuusverkko Oy (STUVE) ovat antaneet hyväksyvän lausunnon. Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n karttatiedoston mukaan turbiinit eivät aiheuta ongelmia lentoliikenteelle. Etäisyys Vieremän varalaskupaikan keskipisteeseen on yli 14 km lähimmistä voimaloista.

Alustava melu- ja välkemallinnus on esitetty kuvassa 4. Hanke on sittemmin muuttunut siten että mallinnuskartalla näkyvä voimala T6 jää pois. Melu- ja välkemallinnus on tehty voimalalla SG170 6,2 MW, torni 165 m. Hanke suunnitellaan voimalalla SG170 6,6 MW, torni 165 m. Voimala on ulkomitoiltaan sama millä melu- ja välkemallinnus on tehty, ainoastaan generaattorin säätöjä muutetaan.

Kuva 4. Alustavan melumallinnuksen tulokset.

Kuva 5. Alustavan välkevarjostusmallinnuksen tulokset.

HANKKEESTA VASTAAVAN NÄKEMYS YVA-MENETTELYN TARPEESTA

Vastineessaan 20.3.2022 hankkeesta vastaava on katsonut, että Pöckiperän hankkeeseen ei tule soveltaa YVA-menettelyä, koska kyse on selvästi YVA-lain hankeluettelon raja-arvoja pienemmästä hankkeesta. Mahdollisten yhteisvaikutusten osalta hankkeesta vastaava on ilmoittanut näkemyksensä, että niin kauan, kun hankealueella ei ole maanvuokrasopimuksia/omistusoikeuksia ja niiden valtuuksin etenevää kaavoitusta muille hankkeille, on katsottava, että lähistöllä ei ole muita hankkeita, jotka oleellisesti vaikuttaisivat Pöckiperän hankkeen YVA-tarpeeseen.

ASIASSA HANKITTU MUU SELVITYS

ELY-keskuksella on päätöstä tehdessään ollut käytössä edellä jo mainittujen materiaalien lisäksi seuraavat asiakirjat:

Kiuruveden teknisen lautakunnan päätös 23.11.2021 (§ 74) koskien Kiuruveden **Lapinsalon** tuulivoimahankkeen osayleiskaavoituksen käynnistämistä.

Pyhännän **Konnunsuon** tuulivoimahanketta koskeva YVA-ohjelma (30.8.2022) ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto (30.11.2022) sekä Konnunsuon tuulivoimapuiston osayleiskaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma (17.8.2022).

Pyhännän kunnanhallituksen päätös 15.11.2021 (§ 240) koskien Pyhännän **Pilpankankaan** tuulivoimahankkeen vireilletuloa.

Elenia Verkko Oyj:n lausuntopyyntö ELY-keskukselle 18.3.2022 (PO-SELY/666/2022) liittyen **110 kV:n voimajohtolinjan saneeraukseen reittiväleillä Vuolijoki-Ruotanen, Ruotanen-Pyhäjärvi ja Ruotanen-Pyhäsalmi**.

ELY-keskukselle on päätöksentekomenettelyn aikana tullut lisälmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry:n kannanotto (saapunut 2.3.2023, toimitettu myös hankkeesta vastaavalle), jossa kiinnitetään huomiota Lapinsalon ja Pöckiperän hankkeiden luontovaikutuksiin. Pöckiperän hankkeen osalta huomiota kiinnitetään erityisesti hankkeen läheisyyteen suhteessa Herraskallion SL-alueeseen. YVA-lain mukaiseen yksittäistapauspäätöksentekomenettelyyn ei sisälly yleistä kuulemistä, kuten varsinaiseen YVA-menettelyyn, mutta ELY-keskus on huomionnut hankkeen vaikutukset suojelualueisiin ja suojeltaviin lajeihin päätöksenteossaan viran puolesta siten kuin YVA-lain liite 2 tätä edellyttää.

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Solarwind Finland Oy:n 20.12.2022 päätöspyyntöä kuvattuun Pöckiperän tuulivoimahankkeeseen **sovelletaan** ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Hankkeesta vastaavalla on oikeus saattaa YVA-päätösharkinta myöhemmin uudelleen vireille hanketta ja hankealueelle suunniteltuja muita tuulivoimahankkeita koskevien tietojen täsmennyttä.

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

YVA-menettelyssä aina arvioitavat hankkeet ja niitä koskevat muutokset on lueteltu YVA-lain liitteenä 1 olevassa hankeluettelossa. (YVA-laki 3 § 1 momentti) Hankeluettelon kohdan 7e mukaisesti YVA-menettelyä sovelletaan aina tuulivoimahankkeeseen, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai voimaloiden yhteenlaskettu kokonaisteho vähintään 45 MW. Pöckiperän hanke jää alle hankeluettelon 7e -kohdassa säädettyjen raja-arvojen eikä hankkeeseen näin ollen tule soveltaa YVA-menettelyä hankeluettelon perusteella.

Hankeluettelohankkeiden lisäksi YVA-menettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin YVA-lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. (YVA-laki 3 § 2 momentti) Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on edellä sanotun lisäksi otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä on säädetty tarkemmin YVA-lain liitteessä 2. (YVA-laki 3 § 3 momentti)

YVA-lain liitteen 2 kohtien 1–4 nojalla tarkasteltaessa YVA-menettelyn soveltamistarvetta on kiinnitettävä erityistä huomiota muun ohessa hankkeen kokoon, mutta myös sen mahdollisiin yhteisvaikutuksiin muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa. Tarkastelussa on lisäksi huomioitava hankealueen nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö sekä hankealueen luonnonympäristön sietokyky. Vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota vaikutusten voimakkuuteen ja monitahoisuuteen sekä niiden syntymisen todennäköisyyteen.

Yksittäin tarkasteltuna Pöckiperän hankkeesta todennäköisesti aiheutuu vastaavan kokoluokan tuulivoimahankkeille tyypillisiä vaikutuksia ihmisiin, maisemaan ja luonnonympäristöön. Hanke alittaa selvästi YVA-lain hankeluettelossa säädetyt raja-arvot sekä rakennettaviksi aiottujen tuulivoimaloiden lukumäärän että niiden yhteenlasketun kokonaistehon osalta. Hankkeen vaikutusten on näin ollen katsottava lähtökohtaisesti jäävän hankeluettelossa mainittuja tuulivoimahankkeita vähäisemmiksi. Hankkeen todennäköisiä merkittäviä ympäristövaikutuksia vähentää osaltaan se, että sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa maakaapelilla, joka sijoitetaan pääosiltaan jo olemassa olevan tien sivuun.

Pöckiperän tuulivoimahankkeen läheisyyteen ja sen keskeiselle vaikutusalueelle ei sijoitu olemassa olevia tuulivoimapuistoja. Hankealueen läheisyyteen ei myöskään sijoitu sellaisia muita tuulivoimahankkeita, joiden osalta kunta olisi jo tehnyt kaavan hyväksymispäätöksen ja/tai joissa suunnitelluille voimaloille olisi myönnetty näiden tarvitsemat rakennusluvut. Huomionarvoista tässä tapauksessa kuitenkin on, että Pöckiperän hankkeen potentiaaliselle lähivaikutusalueelle sijoittuu useita eri suunnitteluvaiheisiin edenneitä tuulivoimahankkeita, joilla toteutuessaan olisi ilmeisiä yhteisvaikutuksia Pöckiperän hankkeen kanssa.

Pöckiperän hankkeesta noin 10–15 km etäisyydelle pohjoisluoteeseen Pyhännän kunnan puolelle sijoittuu *Konnunsuon tuulivoimahankealue*, jolle suunnitellaan rakennettavaksi enimmillään 34 tuulivoimalaa. Hankealue rajautuu Kiuruveden kunnanrajaan. Konnunsuon tuulivoimaosayleiskaavaa koskeva maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä syksyllä 2022. Hankkeesta on aloitettu myös YVA-menettely. Yhteysviranomaisen on antanut lausunnon hanketta koskevasta YVA-ohjelmasta 30.11.2022. YVA-ohjelmasta ilmenee, että myös Konnunsuon tuulivoimapuisto on tarkoitus yhdistää samaan Elenia Verkko Oyj:n omistamaan 110 kV:n voimajohtolinjaan kuin Pöckiperän voimalat. Yksi Konnunsuon YVA-ohjelmassa kuvatuista liityntäpisteistä (SVE1) sijaitsee lisäksi samalla Majoon alueella kuin Pöckiperän hankkeessa rakennettavaksi suunniteltu sähköasema/liityntäpiste. Lisäksi Konnunsuon YVA-ohjelmassa todetaan, että Elenian nykyisen voimajohdon rinnalle tuulivoimatoimijat suunnittelevat yhteistä 400 kV tai 400+110 kV voimajohtoa, johon tuulivoimahankkeiden tuotanto liitettäisiin, ja jota kautta se

ohjattaisiin Vuolijoen sähköasemalle. Yhteisen voimajohdon suunnittelu on alkuvaiheessa ja siitä tullaan toteuttamaan oma YVA-menettelynsä.

Pökkiperän hankkeesta noin 10–15 km etäisyydelle luoteeseen sijoittuu myös *Pilpankankaan tuulivoimahankealue*, jolle on tarkoitus rakentaa enimmillään 30 tuulivoimalaa. Myös tämä hanke sijoittuu Pyhännän kunnan alueelle ja rajautuu Kiuruveden kuntarajaan. Pyhännän kunnan hallitus on 15.11.2021 (§ 240) tehnyt päätöksen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisesta alueelle, mutta kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma ei ole tullut vielä nähtäville. Hankkeen toteuttaminen edellyttää lisäksi YVA-menettelyä, joka ei myöskään ole vielä tullut vireille. Pohjois-Savon ELY-keskuksen hankkeen YVA-seurantaryhmään saamasta kokouskutsusta käy kuitenkin ilmi, että myös Pilpankankaan tuulivoimalat on tarkoitus liittää samaan Elenian 110 kV:n voimajohtolinjaan kuin Konnunsuon ja Pökkiperän hankkeet. Yksi mahdollisista liityntäpisteistä sijaitisi joitakin kilometrejä Majoon alueesta koilliseen.

Edellä sanottujen lisäksi Kiuruveden tekninen lautakunta on 21.11.2021 (§ 74) tehnyt päätöksen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisesta *Lapinsalon* hankealueelle. Lapinsalon hankkeesta vastaava on 18.2.2022 järjestetyn YVA-lain 8 §:n mukaisen ennakkoneuvottelun yhteydessä ilmoittanut alueelle suunniteltavan rakennettavaksi noin 20 voimalaa. Lapinsalon tuulivoimaosayleiskaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma ei ole vielä tullut nähtäville, mutta kaupungin 27.3.2022 ELY-keskukselle antaman tiedon mukaan kaavoitus on kuitenkin etenevässä. Kiuruveden teknisen lautakunnan päätöksen 21.11.2021 (§ 74) liitteenä olevasta kartasta (Megatuuli Oy:n kaavoitusaloite 30.9.2021) ilmenee, että Lapinsalon alustava hankealuearjaus ulottuu Pökkiperän hankkeessa suunniteltujen voimaloiden välittömään läheisyyteen siten, että kyse voidaan katsoa olevan jokseenkin yhtenäisestä hankealueesta.

Toteutuessaan edellä mainituilla neljällä tuulivoimahankkeella (Pökkiperä, Lapinsalo, Pilpankangas ja Konnunsuo) olisi yhteisvaikutuksia, jotka kohdistuisivat maankäyttöön, maisemaan, luonnonympäristöön ja ihmisten elinolosuhteisiin. Yhteisvaikutuksia syntyisi varsinaisten tuulivoimaloiden lisäksi sähkönsiirtolinjojen rakentamisesta, koska useimmat suunnitteilla olevista hankkeista on tarkoitus kytkeä valtakunnan sähköverkkoon liittymällä samaan sähköverkkoyhtiö Elenian 110 kV:n voimajohtolinjaan, jota ko. yhtiö on myös parhaillaan perusparantamassa. Yhteisvaikutusten merkittävyyteen liittyy epävarmuuksia, koska kaikki edellä mainitut tuulivoimahankkeet ovat vasta suunnittelun alkuvaiheessa.

Pökkiperän hankkeen suoriin vaikutuksiin liittyy myös huomattavia epävarmuuksia, koska hankealueelta ja suunnitellulta sähkönsiirtoreitiltä ei ole tehty esimerkiksi luontoselvityksiä. Hankkeesta vastaava ei ole myöskään esittänyt alustavaakaan arviota tuulivoimaloiden näkyvyydestä maisemassa. ELY-keskukselle päätöksentekoa varten toimitetut

tiedot ovat muutoinkin monelta osin yleispiirteisiä, mikä osaltaan kertoo siitä, että myös Pöckiperän hankkeen suunnittelu on vasta alkuvaiheessa.

Vaikka Konnunsuon, Pilpankankaan ja Lapinsalon hankkeet eivät vielä ole saaneet viranomaishyväksyntää, ei niitä ELY-keskuksen näkemyksen mukaan voida poissulkea eri hankkeiden yhteisvaikutuksia koskevasta tarkastelusta. Kyse on hankkeista, joiden osalta alueellaan kaavoitusmonopolia käyttävät kunnat ovat jo tehneet päätöksen kaavoituksen aloittamisesta. Tällaisten hankkeiden jättäminen kokonaan huomioonotta tuulivoimahankkeiden YVA-soveltamisharkinnassa johtaisi YVA-menettelyn keskeisten tavoitteiden vaarantumiseen. YVA-menettelyssä ei ratkaista hankkeiden hyväksyttävyyttä, vaan tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja arvioinnin yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kaikkien tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-yksittäistapauspäätöksentekomenettelyssä ei myöskään ratkaista eri hankkeiden välistä etusijajärjestystä esimerkiksi kaavoituksen suhteen. Hankkeesta vastaavalla ei myöskään ole oikeutta saada omaa hankettaan jo suunnittelun varhaisessa vaiheessa vapautetuksi YVA-menettelystä, jos hankkeen vaikutuksiin liittyy vielä huomattavia epävarmuuksia. Yksittäistapauspäätöksentekomenettelyssä ELY-keskus ratkaisee ainoastaan sen, tuleeko sille esitetyssä hankesuunnitelmassa kuvattuun hankkeeseen soveltaa YVA-menettelyä YVA-lain 3.2 ja 3.3 §:t huomioon ottaen. Pöckiperän hankkeen kohdalla ei tällä erää voida poissulkea mahdollisuutta siitä, etteikö hankkeesta yhdessä muiden alueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden kanssa aiheutuisi hankeluetelun hankkeiden vaikutuksiin rinnastuvia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tämän vuoksi hankkeeseen tulee näissä oloissa soveltaa YVA-menettelyä. Pöckiperän hankkeen koko (5 voimalaa) huomioon ottaen ELY-keskus kuitenkin toteaa, että hankkeesta vastaavalla on mahdollisuus saattaa YVA-päätöksentekomenettely uudelleen vireille siinä vaiheessa, kun hanketta ja hankealueen ominaisuuksia koskevat tiedot täydentyvät.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017): 3, 11, 12, 13, 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 §.

Hallintolaki (434/2003) 31, 34 ja 60 §:t.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. (YVA-laki 37 § 1 momentti)

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Muilla tahoilla ei ole suoraa valitusoikeutta tästä päätöksestä. Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa kuitenkin hakea muutosta päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen, samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan. (YVA-lain 37 § 2 momentti)

Tämä päätös on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on ratkaissut johtaja Kimmo Haapainen ja esitellyt ympäristölakimies Juha Perho.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tiedottaminen ja jakelut

Tämä päätös on julkaistu sähköisessä muodossa 3.4.2023 verkkosivustolla www.ymparisto.fi (valitse kohta alueellista tietoa > Pohjois-Savo > YVA-päätökset).

Päätöstä koskeva kuulutus on pidetty nähtävänä Pohjois-Savon ELY-keskuksen verkkosivulla 5.4.–5.5.2023 välisen ajan. Kiuruveden kaupunkia on pyydetty julkaisemaan tieto kuulutuksesta omalla ilmoitustaulullaan kuntalain (410/2015) 108 §:n edellyttämällä tavalla.

Edellä mainittujen lisäksi päätöksestä on tiedotettu seuraavasti:

- Hankevastaava saantitodistuksin ja sähköpostilla
- Lausunnon antaneet viranomaiset (sähköpostilla)

Lisätietoja

Ympäristölakimies Juha Perho, puh. 0295 026 836, [juha.perho\(at\)ely-keskus.fi](mailto:juha.perho(at)ely-keskus.fi)

LIITTEET

Valitusosoitus

Tämä asiakirja POSELY/3535/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/3535/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Haapanen Kimmo 03.04.2023 11:32

Esittelijä Perho Juha 03.04.2023 11:57

Liite Pohjois-Savon elinkeino- liikenne ja ympäristökeskuksen YVA-päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Kun kyse on saantitodistusta vastaan toimitetusta päätöksestä, tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle (ks. osoitetiedot alla). Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Omalla vastuulla valituskirjelmän liitteineen voi myös lähettää postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä ja sen liitteet

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

käyntiosoite	Minna Canthin katu 64, 70101 Kuopio
postiosoite	PL 1744, 70101 Kuopio
faksi	029 564 2501
sähköpostiosoite	ita-suomi.hao@oikeus.fi
puhelinvaihdde	029 56 42501
aukioloaika	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa, ellei valittaja tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 7–9 §:n nojalla vapaudu maksuvelvollisuudesta.